

KONTROLA ZARZĄDCZA

Kontrola zarządcza zgodnie z treścią art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych powinna stwarzać podstawy do efektywnego, oszczędnego i terminowego realizowania celów i zadań w sposób zgodny z prawem oraz powinna dostarczać niezbędnych informacji do podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem. W wyniku działań kontrolnych zidentyfikowane winny zostać ryzyka naruszenia prawa, ryzyka realizacji celów i zadań, ewentualne zaniedbania i nieprawidłowości. Zatem kontrola zarządcza to ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem.

System Kontroli Zarządczej w Starostwie Powiatowym w Gliwicach w 2022 r.

Starosta Gliwicki zapewnia funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w Starostwie Powiatowym w Gliwicach (I poziom kontroli zarządczej) oraz w jednostkach organizacyjnych Powiatu Gliwickiego (II poziom kontroli zarządczej).

Prawidłowo realizowana przez kierowników komórek organizacyjnych starostwa oraz kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, a także ich pracowników kontrola zarządcza sprzyja wypełnianiu wyznaczonych celów i zadań powiatu. Wszyscy pracownicy starostwa biorą udział w funkcjonowaniu systemu kontroli zarządczej poprzez właściwe wykonywanie przypisanych im obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności. Cele i zadania szczegółowe ustalane są przez kierowników komórek organizacyjnych indywidualnie dla każdej ze swoich komórek oraz przez kierowników jednostek organizacyjnych dla każdej ze swoich jednostek.

W ramach Systemu Kontroli Zarządczej w Starostwie Powiatowym w Gliwicach oraz w Powiecie Gliwickim w 2022 r.:

- sporządzono całościowy Plan celów i zadań priorytetowych na 2022 r., na podstawie Planów celów i zadań priorytetowych na 2022 r. przedstawionych przez poszczególne komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostki organizacyjne Powiatu Gliwickiego, w oparciu o „Kierunki Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035”;

- sporządzono Rejestr ryzyk na 2022 r. do realizacji celów i zadań priorytetowych, wyznaczonych przez poszczególne komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostki organizacyjne Powiatu Gliwickiego, na podstawie Arkuszy identyfikacji i oceny ryzyka przedstawionych przez w/w komórki i jednostki;
- sporządzono Sprawozdanie z kontroli zarządczej za I półrocze 2022r. dotyczące realizacji celów i zadań priorytetowych w Starostwie Powiatowym w Gliwicach oraz Powiecie Gliwickim, w powiązaniu z realizacją celów strategicznych i operacyjnych Powiatu Gliwickiego, z uwzględnieniem analizy ryzyka za w/w okres, w oparciu o Sprawozdania z realizacji planu celów i zadań priorytetowych oraz z zarządzania ryzykiem, przygotowane przez komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostki organizacyjne Powiatu Gliwickiego
- przeprowadzono Samoocenę Kontroli Zarządczej za 2022 r.– na podstawie rozesłanych ankiet z pytaniami do kierowników komórek organizacyjnych i kierowników jednostek organizacyjnych sporządzono sprawozdanie z Samooceny Kontroli Zarządczej (ankiety zawierały pytania dotyczące funkcjonowania systemu kontroli zarządczej, opracowane na podstawie wytycznych zawartych w standardach kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych; pytania były zamknięte i obejmowały następujące standardy: środowisko wewnętrzne, cele i zarządzanie ryzykiem, mechanizmy kontroli, informację i komunikację oraz monitorowanie i ocenę).

Na podstawie Planów celów i zadań priorytetowych na 2022 r., przygotowanych przez komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gliwicach i jednostki organizacyjne Powiatu Gliwickiego ustalono, iż zaplanowały one łącznie 91 zadań priorytetowych do wykonania w 2022r., które to zadania miały pomóc w osiągnięciu zaplanowanych na 2022r. celów priorytetowych. Spośród nich 69 zadań zrealizowano w całości, 19 zadań zostało zrealizowanych częściowo, a 3 zadań nie zrealizowano, co pokazały roczne Sprawozdania z realizacji planu celów i zadań priorytetowych z w/w komórek i jednostek.

Z kolei na bazie sporządzonych przez nie Arkuszy identyfikacji i oceny ryzyka na 2022r., z których dane zostały przeniesione do Rejestru ryzyk na 2022 r., w oparciu o prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia danego ryzyka, określono poziom istotności konkretnego ryzyka dla danego zadania. Niniejsze pozwoliło ustalić, iż komórki i jednostki organizacyjne zidentyfikowały ogółem 179 ryzyk dla zaplanowanych na 2022r. zadań służących realizacji wyznaczonych celów priorytetowych, przy czym 97 spośród nich to ryzyka na poziomie akceptowalnym, czyli niskim, a na poziomie nieakceptowalnym, tj. średnim bądź wysokim w Arkuszu znalazły się 82 ryzyka (w tym na poziomie średnim 74 ryzyka, a na poziomie wysokim – 8 ryzyk).

Ponowna analiza ryzyk, towarzyszących realizacji planów celów i zadań priorytetowych, którą przeprowadzono w I półroczu 2022 r., a następnie po zakończeniu 2022r., pokazała, iż w wyniku odpowiednich reakcji i zastosowanych mechanizmów kontrolnych udało się niektórym komórkom i jednostkom sprowadzić poziom istotności części ryzyk nieakceptowalnych do poziomu akceptowalnego. W stosunku zaś do tych ryzyk,

które na koniec 2022r. pozostały na poziomie nieakceptowalnym, próbowano również w trakcie roku użyć stosownych mechanizmów kontrolnych oraz innych działań zmierzających do osiągnięcia akceptowalnego poziomu tychże ryzyk. Jednak z różnych względów nie było to możliwe.

Zatem sytuacja w tym zakresie przedstawiała się po upływie 2022r. następująco: zmniejszeniu uległa ilość ryzyk nieakceptowalnych o 53 na rzecz ryzyk akceptowalnych, dając tym samym 150 ryzyk na poziomie akceptowalnym (niskim) i 29 ryzyk na poziomie nieakceptowalnym (w tym: 28 ryzyk na poziomie średnim i 1 ryzyko na poziomie wysokim). Dodatkowo doszło również do obniżenia ryzyka w ramach poziomu średniego i niskiego, a mianowicie: w przypadku poziomu średniego, w 6 przypadkach zmniejszeniu uległo prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka, a w 2 przypadkach jego skutki, a w przypadku poziomu niskiego – w 5 przypadkach zmniejszyło się prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka. Jeżeli zaś chodzi o 110 pozostałych ryzyk, to utrzymały się one na identycznym poziomie, jaki został określony przez komórki i jednostki na początku 2022r. w Arkuszu identyfikacji i oceny ryzyka.

Reasumując, z przeprowadzonej rocznej analizy zarządzania ryzykiem w komórkach organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz w jednostkach organizacyjnych Powiatu Gliwickiego można wysnuć wniosek, iż zarządzają one ryzykiem w sposób efektywny.

Można również zauważyć, iż większość zaplanowanych zadań priorytetowych zostało przez komórki i jednostki w pełni wykonanych, a ich realizacja przebiegała bez większych zakłóceń. Dzięki temu została też zrealizowana większość postawionych celów priorytetowych, które w dużej mierze wpisały się w bieżące i perspektywiczne działania strategiczne powiatu, przyczyniając się tym samym do nadawania rozwojowi powiatu gliwickiego właściwego kierunku.